

Dosarul nr.2r-273/23
2-23007201-01-2r-23062023

prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud. N. Doroftei)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malîi)

D E C I Z I E

27 septembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev,

în cauza civilă, intentată la cererea depusă de Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, persoana interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ialoveni, cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică,

împotriva încheierii din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită, ca fiind depusă tardiv, cererea de apel depusă de Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev,

c o n s t a t ă :

La 12 ianuarie 2023, Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, a depus cerere cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică, persoana interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ialoveni.

Prin hotărârea din 14 martie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost respinsă cererea depusă de Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, persoana interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ialoveni, cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică.

La 14 aprilie 2023, Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, a depus apel împotriva hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii.

Prin încheierea din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, ca fiind depusă tardiv.

La 09 iunie 2023, Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, a declarat recurs împotriva încheierii din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău,

solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, la faza de primire a cererii de apel.

În motivarea recursului, a invocat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece instanța de apel a examinat cauza în absența sa, nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, astfel a fost privat de posibilitatea explicării motivelor pentru care a înaintat cererea de apel cu întârziere de o zi, la data de 14 aprilie 2023, apelul fiind semnat electronic, la 13 aprilie 2023, în interiorul termenului legal, prin ce i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil și dreptul de acces liber la justiție.

A mai notat că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, deoarece în cazul depunerii apelului peste termenul legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen, instanța de apel se convoacă în ședință prealabilă cu citarea participanților la proces. Instanța de apel a interpretat în mod exhaustiv prevederile art. 116 din Codul de procedură civilă.

A susținut că, recurenta a fost lipsită de dreptul de a exercita calea de atac, apelul împotriva hotărârii primei instanțe, pe motiv că instanța de apel eronat a concluzionat că nu s-a solicitat repunerea în termen prin conținutul cererii de apel, or, instanța de apel urma să convoace participanții la proces în ședință pentru soluționarea chestiunii cu privire la restituirea apelului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că, încheierea din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentei și reprezentantului acesteia, avocatului Arcadie Farniev, la 26 mai 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 37).

Astfel, recursul declarat de Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, la 09 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, este depus în termenul prevăzut de lege.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, intentată la cererea depusă de Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, persoana interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ialoveni, cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică, a fost pronunțat la 14 martie 2023, cauza fiind examinată în procedura specială (f.d.25).

Rezultatul examinării cauzei și hotărârea din 14 martie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, au fost plasate pe site-ul oficial al instanței de judecată, la 16 martie 2023.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia

instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată reține că, cererea de apel împotriva hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Hincești, sediul Ialoveni, a fost depusă de către Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, la data de 14 aprilie 2023, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 11 mai 2023 corect a restituit cererea de apel declarată de Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, ca fiind depusă în afara termenului legal (f.d. 33-36).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 14 martie 2023, în temeiul art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 15 martie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 13 aprilie 2023 (zi de joi).

În context, instanța de apel justificat a reținut că Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, a declarat apelul peste termen. Or, recurenta are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că, alegațiile aduse de către recurentă nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, în situația în care avocatul Arcadie Farniev a participat în ședința de judecată și a primit copia dispozitivului hotărârii, în ziua pronunțării, la 14 martie 2023, astfel a cunoscut despre examinarea cauzei în prima instanță (f.d.23-24, 26).

De altfel, legiuitorul acordă posibilitatea apelanților de a înregistra inițial o cerere de apel, iar după data întocmirii hotărârii integrale, în virtutea art. 365 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de apel poate fi suplimentată.

Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă într-o manieră certă și clară leagă termenul de 30 de zile de contestare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 14 martie 2023, apelanta/recurentă nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Completul de judecată subliniază că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantei și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă.

Cu referire la argumentul recurenteii precum că instanța de apel nu a stabilit ședința de judecată cu citarea participanților la proces pentru soluționarea chestiunii cu privire la restituirea apelului, Completul de judecată menționează că, în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, asupra restituirii cererii de apel decide un complet din 3 judecători, fără citarea participanților la proces. Instanța de apel poate convoca participanții la proces în ședință prealabilă doar în cazul stabilit la alin.(1) lit.b), însă nu este o obligație a instanței de apel. La caz, instanța de apel nu a considerat necesară citarea participanților.

Completul de judecată remarcă că, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale,

art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, împotriva încheierii din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev.

Se menține încheierea din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea depusă de Tatiana Shechter, reprezentată de avocatul Arcadie Farniev, persoana interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ialoveni, cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos